

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

***Bosuntea Serghei xxxx**, născut la xx xx xxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxx s. xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.09.2017 – 28.12.2017;

Instanța de apel: 23.01.2018 – 13.09.2018;

Instanța de recurs: 23.11.2018– 12.03.2019.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 28 decembrie 2017, Bosuntea Serghei a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. Prin rechizitoriu Bosuntea Serghei a fost învinuit de faptul că la 23.06.2017, în perioada de timp 12.00-16.00, împreună cu o persoană necunoscută, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, prevăzând urmările ei prejudiciabile, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Mustafa Vadim situată în s. xxxx r-nul xxxx, de unde pe ascuns a sustras o bicicletă de culoare albastră la prețul de 4 000 lei, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Acțiunile lui Bosuntea Serghei au fost încadrate de către procuror în baza art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bosuntea Serghei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1 350 unități convenționale.

În motivarea apelului a invocat, că prima instanță neîntemeiat a pronunțat o hotărâre de achitare a inculpatului Bosuntea Serghei, deoarece cumulul de probe administrat în cadrul urmăririi penale și cercetat în ședința de judecată confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, însă instanța de fond n-a dat o apreciere corectă acestor probe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra nevinovăției inculpatului Bosuntea Serghei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal, adoptând o hotărâre de achitare.

Instanța de apel a menționat că, analizând declarațiile inculpatului, precum declarațiile martorului minor G. Corobceanu, în raport cu conținutul procesului-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 19 iulie 2017, prima instanță corect a ajuns la concluzia, că probatoriul administrat nu dovedește vinovăția inculpatului în sustragerea bicicletei care-i aparține cetățeanului V. Mustafa.

Totodată, indicând că declarațiile părții vătămate și procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 19 iulie 2017 - probe prezentate instanței de apel în sprijinul învinuirii, sânt adiacente și indirecte în raport cu declarațiile inculpatului, astfel încât din conținutul lor nu rezultă date informative, clare și precise cu privire vinovăția inculpatului la participarea furtului incriminat.

Instanța de apel a ținut să menționeze că, în cadrul procesului penal, de către organul de urmărire penală nu au fost audiați fratele inculpatului, precum și buneii acestuia, acțiuni care, în opinia instanței de apel, erau necesare întru verificării versiunii inculpatului Bosuntea Serghei care, pe tot parcursul procesului penal a declarat că în ziua de 23 iunie 2017 s-ar fi fost aflat în vizită la fratele său care exercită serviciul militar obligatoriu în municipiul Chișinău, iar mai apoi a plecat la buneii săi în sat.

La fel, s-a reținut că motivele invocate de procuror, precum că Bosuntea Serghei în cadrul urmăririi penale ar fi recunoscut vinovăția în fapta ce i se impută și ar fi manifestat intenția de a se împăca cu partea vătămată, se apreciază ca fiind nefondate, or, potrivit procesului-verbal de audiere a bănuitului din 21 iulie 2017 (f.d.50) precum și din conținutul procesului-verbal de audiere a învinuitului din 23 august 2017 (f.d.87) rezultă clar că Bosuntea Serghei pledează nevinovat, aceiași poziție este menținută în cursul procesului penal, inclusiv și în ședința de judecată.

În final, instanța de apel a ajuns la concluzia, că instanța de fond întemeiat și corect a conchis, că probele prezentate în sprijinul învinuirii nu demonstrează vinovăția inculpatului la sustragerea pe ascuns din avutul părții vătămate Mustafa Vadim a bunului în valoare de 4 000 lei, astfel, corect achitându-l de sub această învinuire, sentința fiind una legală, întemeiată, motivată și bine argumentată.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, indicând temeiul prevăzut la art.427 alin.1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În susținerea solicitării sale, recurentul a invocat incorectitudinea soluției instanței de apel privind menținerea achitării lui Bosuntea Serghei, considerând că cumulul de probe administrat în cadrul urmăririi penale și aduse în sprijinul învinuirii, confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate potrivit rechizitoriului, indicând aceleași motive ca și în cererea de apel.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Drept temei pentru declararea recursului, se constată că recurentul face trimitere la temeiurile de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauzei în ordine de apel.

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit concluzionează că instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe privind achitarea inculpatului Bosuntea Serghei, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat - nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, dând apreciere declarațiilor inculpatului și acordând credibilitate stării de fapt relatate de acesta, concluzionând că acuzarea nu a prezentat probe suficiente întru confirmarea că Bosuntea Serghei a comis furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, instanța de apel urma să ia în considerație că prima instanță a rupt câteva fraze din declarațiile inculpatului, care nu au fost comunicate la inițiativa lui, ci în calitate de răspuns la întrebările părții apărării cât și a instanței.

Astfel, declarațiile date în cadrul cercetării judecătorești de către inculpatul Bosuntea Serghei, urmau a fi apreciate în ansamblu, deoarece acesta are drept scop evitarea atragerii la răspundere penală și ducerea în eroare a instanței de judecată.

În acest sens, Colegiul penal menționează că, instanța de apel, n-a ținut cont de faptul că inculpatul Bosuntea Serghei, deși nu a recunoscut vina în cele incriminate, la faza de urmărire penală a manifestat intenția de a se împăca cu partea vătămată, deoarece nu a dorit ca acest caz să ajungă în judecată.

Astfel, fără justă apreciere, au fost lăsate declarațiile inculpatului Bosuntea Serghei din cadrul cercetării judecătorești, unde a declarat că a vorbit cu inspectorul de sector să-i organizeze o întâlnire cu partea vătămată, deoarece dorește să clarifice ce bicicletă a avut partea vătămată și a vrut să vorbească cu partea vătămată ca să se împace și să închidă dosarul, fiindcă dorea să plece peste hotarele țării (f.d.130-132).

La fel, instanțele pur formal au respins declarațiile martorului minor – pe motiv că nu a descris cu claritate tatuajul de pe mâna celui care a sustras bicicleta, fără să aprecieze însă, din punct de vedere a pertinentei, dacă are utilitate faptul relatat de martor.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel eronat a interpretat probele administrate, inclusiv prin denaturarea conținutului acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

În aceiași ordine de idei, instanța de apel urma să ia în considerație că, probele trebuie analizate corelat, în ansamblul lor, nu trunchiat, astfel încât hotărârea să se întemeieze pe toate probele cauzei, condiție ce în cazul de față nu este întrunită. Din analiza și evaluarea probelor administrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate în cadrul cercetării judecătorești, s-a reținut eronat că probele în ansamblul lor nu coroborează spre a demonstra, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii pentru care a fost trimis în judecată.

Având în vedere circumstanțele evidențiate, instanța de recurs statuează că, garanțiile consacrate în art.6§1 din Convenție includ obligația instanțelor judecătorești naționale de a motiva cu suficientă claritate deciziile sale (H. c. Belgiei, §53, din 30.11.1987). O decizie motivată demonstrează părților că au fost cu adevărat auzite de către instanță în proces.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide, că soluția adoptată de către instanța de apel în privința inculpatului Bosuntea Serghei este contrară prevederilor legale,

deoarece instanța de apel, judecând apelul procurorului nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate în acesta, ci doar s-a limitat în motivarea soluției de menținere a sentinței, considerând că concluziile acesteia sunt întemeiate, însă a omis faptul că sentința conține divergențe și erori judiciare, prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece această instanță nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelurile declarate, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală privind-l pe *Bosuntea Serghei xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 11 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico